

DREPTUL MEU

Cunoaște-ți drepturile și luptă pentru ele!

Nr. 8
29 august 2007
Se distribuie gratuit

Primul ziar dedicat drepturilor omului în Republica Moldova

Pag. 2

Cetățenii moldoveni, posesori de autoturisme înmatriculate în străinătate, sunt nevoiți să lase la vamă între 25 și 500 de euro

Pag. 5

Peste 40 de case au fost afectate de alunecările de teren

Pag. 6

Angajatorii au fost privați de dreptul de a cere informații despre antecedentele penale ale salariaților

Pag. 7

Deși a fost la un pas de moarte, soțul meu a fost nedreptățit de instanță

Centrul „Motivație”, un pas spre o viață independentă

Dea câteva sute de persoane invalide, utilizatori de scaune cu rotile, au fost ajutați să înțeleagă că sunt oameni obișnuiți și merită să fie tratați ca atare, chiar dacă suferă de defi-

ciene locomotorii. Sprijinul a venit din partea Centrului pentru Viață Independentă „Motivație”, înființat în anul 2002 cu scopul de a ajuta persoanele aflate în scaune cu rotile să se integreze în societate.

Invalizii au fost învățați să ducă un mod de viață independent, fiind obișnuiți să-și gătească de mâncare, să efectueze diverse lucrări și chiar să joace baschet.

Pagina 4

EDITORIAL

SERGIU PRAPORȘCIC

Autoritățile nu s-au debarasat de ticul autoritar sovietic

„Cum este respectat dreptul la proprietate privată în Republica Moldova, dacă ne trezim cu buldozere în grădinile noastre fără ca să fim anunțați?” – se întreba un locuitor din lunca Prutului a cărui casă urmează să fie demolată pentru că se află în calea tronsonului de cale ferată Giurgiulești-Cahul (vezi reportajul din pagina 3). Nu punem la îndoială utilitatea, necesitatea construirii acestui segment de cale ferată. S-ar putea ca cei care l-au proiectat să aibă dreptate. Reproșul nostru adresat autorităților centrale este de ce nu au respectat prevederile legale naționale și internaționale pentru cazurile de expropriere publică, care stabilesc clar că exproprierea poate fi efectuată doar „după dreptă și prealabilă despăgubire”? Autoritățile centrale, care ne-au vorbit de atâtea ori la posturile naționale de radio și televiziune despre necesitatea implicării publicului, a comunităților

în procesul de luare a deciziilor, nu au avut grijă nici măcar să anunțe în prealabil cetățenii care își au gospodăriile în calea acestui tronșon de cale ferată despre problemele care îi așteaptă. În mod evident că această practică nu cadrează cu declarațiile conducerii statului privind integrarea europeană, cu angajamentele luate de aceasta în Planul de Acțiune Uniunea Europeană - Republica Moldova. Ceea ce se întâmplă astăzi în lunca Prutului inferior arată clar că autoritățile noastre nu s-au debarasat de ticul autoritar sovietic, că funcționarul moldovean, care a moștenit multe rele de la „nacialnikul” sovietic, mai are mult până va ajunge la nivelul unui funcționar european.

Din păcate, realitățile din Republica Moldova dovedesc că am dreptate. Dacă nu mă credeți, vedeți cum sunt tratați cetățenii moldoveni plătitori de impozite de către funcționari. O să vedeți că, după 16 ani de la proclamarea Independenței, puține lucruri s-au schimbat.

La Cahul, “drumul de fier” trece peste dreptul la proprietate

Sute de persoane din raionul Cahul sunt revoltate de felul în care se desfășoară construcția tronsonului de cale ferată ce va uni orașul Cahul cu Terminalul petrolier Giurgiulești. Revolta oamenilor este provocată de faptul că acest nou segment de cale ferată va trece prin curțile și grădinile lor, iar unii, în general, vor rămâne fără case, acestea urmând a fi demolate. Toate aceste lucruri se întâmplă fără ca statul sau firma care construiește tronsonul respectiv să fi negociat despăgubirea proprietarilor afectați de acest proiect. Ei

spun că le este încălcat în mod flagrant dreptul la proprietate privată. “Cum este respectat dreptul la proprietate privată în Republica Moldova, dacă ne trezim cu buldozere în grădinile noastre fără ca să fim anunțați?”

Citiți pagina 3

Jaf în limitele legii

Cetățenii moldoveni, posesori de autoturisme înmatriculate în străinătate, sunt nevoiți să lase la vamă moldovenească între 25 și 500 de euro

Cetățenii Republicii Moldova care muncesc peste hotare sunt nevoiți să plătească la vamă sume mari de bani, în cazul în care vin acasă cu o mașină înregistrată în alte state. Pentru o mașină înregistrată peste hotare, aceștia trebuie să lase un gaj la reprezentanța Băncii de Economii din vamă, această sumă reprezentând echivalentul taxei de vămuire a mijlocului de transport, obligatoriu în lei moldovenești. Ținând cont de faptul că cel care vine de peste hotare nu dispune de sume mari de bani în lei, el este nevoit să schimbe valută în condițiile și la cursul stabilit de reprezentanța Băncii de Economii, situată la punctul de trecere a frontierei. Pentru ca Banca de Economii să păstreze gajul depus, posesorii de autoturisme trebuie să plătească un comision de 2,5 la sută din suma gajului.

De exemplu, pentru un autoturism care are un motor diesel cu capacitatea de 1.800 de centimetri cubi, proprietarul trebuie să lase gaj o sumă de bani de aproximativ 30 mii de lei, iar comisionul perceput pentru gaj și banii pe care îi pierzi la schimbul valutei, constituie aproximativ 80 de euro. La plecarea din țară, cetățenii Republicii Moldova își recuperează gajul. Nu și comisionul perceput la schimbul valutei în lei. Din cauză că nu au ce face cu lei moldovenești în țările UE, aceștia schimbă lei în euro, astfel mai pierd niște bani din cauza diferenței cursului de schimb valutar.

Șeful postului vamal Leușeni-Albița, Constantin Ciobanu, a declarat că gajul este calculat conform art.

124, alineat 4 „Termenul de plată a drepturilor de import și drepturilor de export” și articolul 184 prim „Declarația prin acțiune a mijloacelor de transport auto introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice” din Codul Vamal.

„Perceperea comisionului se face conform regulamentului nr.809/2, din 31 ianuarie 2007, „Regulamentul de percepere

Dreptul la libera circulație în țară este garantat.

Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

Articolul 27, Constituția Republicii Moldova

a sumelor de garanție”, care a fost coordonat și aprobat de Serviciul de Vamal și Banca de Economii”, a adăugat Constantin Ciobanu.

Potrivit șefului serviciului de presă al Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Valentin Portas, comisionul perceput pentru gaj este stabilit de Banca

de Economii. „Serviciul Vamal de Stat stabilește doar valoarea gajului, care este echivalent cu suma necesară pentru vămuirea autoturismului”, a declarat Valentin Portas.

El a mai spus că gajul impus cetățenilor moldoveni care intră pe teritoriul Republicii Moldova cu mașini înmatriculate în alte state a fost necesar pentru a evita cazurile când autoturismele înmatriculate peste hotare sunt lăsate în Republica Moldova pentru a fi utilizate de alți cetățeni, fără ca să fie achitat vreo taxă. Ciobanu a specificat că gajul este perceput doar pentru autoturismele mai vechi de șapte ani și camioanele mai vechi de zece ani.

Potrivit casierului reprezentanței Băncii de Economii din postul vamal Leușeni-Albița, Maria Anghelleanu, comisionul pentru gajul lăsat este de 2,5 la sută din suma gajului. „La schimbul valutei nu percepem nici o taxă. Conform regulamentului „Perceperea sumelor de garanție”, valoarea comisionului perceput nu poate să fie mai mică de 25 de euro și nu poate depăși suma de 500 de euro”, a adăugat Maria Anghelleanu.

Niciun reprezentant al Băncii de Economii nu a vrut să ne spună cum a fost stabilită valoarea comisionului, de ce este necesar de achitat acest comision și de ce anume Banca de Economii din Republica Moldova, și nu altă bancă, păstrează gajul și percepe taxă pentru aceasta.

Cetățenii aflați peste hotare sunt tratați ca niște infractori

Analistul economic Veaceslav Ioniță a declarat că cetățenii Republicii Moldova care muncesc peste hotare și vin acasă cu mașini înmatriculate în alte state sunt calificați de către autorități ca niște infractori. „În momentul în care

VEACESLAV IONIȚĂ,
analist economic

cetățeanului îi este perceput un gaj, autoritățile consideră că acesta poate lăsa autoturismul, fără a fi înmatriculat în Republica Moldova pentru a fi utilizat de alt cetățean, astfel aducând un prejudiciu statului. Această taxă evidențiază relațiile tensionate care există între cetățeni și stat. Nu știu de ce anume Banca de Economii, care are capitalul majoritar deținut de stat, și nu altă bancă, percepe acest gaj, poate că are niște relații preferențiale cu autoritățile Republicii Moldova. Comisionul acesta trebuie să fie mult mai mic”, a conchis Veaceslav Ioniță.

ALEXEI LUNGU

DREPTUL MEU

REDACTOR-ȘEF:

Sergiu PRAPORȘCIC

COORDONATOR DE EDIȚIE:

Petru CHIȚANU

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Nicolae FEDERIUC,
Alex LUCA,
Alexei LUNGU,
George IOSIP,
Virginia ROȘCA,
Victor TĂNASE
Tatiana ONICA

FOTOREPORTER:

Andrei COJOCARU

DESIGNER:

Petru PASCARU

STILIST:

Liliana STEGĂRESCU

PICTOR:

Margareta CHIȚCĂȚI

SUSȚINUT DE:

Proiectul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Republica Moldova "Susținere în implementarea Planului Național de acțiune în domeniul drepturilor omului"

FINANȚAT DE:

Cooperarea Austriacă de Dezvoltare

Austrian

Development Cooperation

ADRESA:

MD-2012, Chișinău, str. Sfatul Țării, 16
Tel.: 23-53-86

E-mail: dreptul_meu@yahoo.com

Editat în limba română și rusă

Tiraj:

Ediția de l. română: 20000 ex.

Ediția de l. rusă: 10000 ex.

TIPAR: Tipografia PRAG-3. Com.: 1270

Se distribuie gratuit

Opiniile exprimate în acest Ziar nu reflectă neapărat opiniile oficiale ale Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova și ale Cooperării Austriece de Dezvoltare.

ORDIN DE INCASARE A NUMERARULUI nr. 2 ex. nr. 2
19 iulie 2007

Beneficiar: SERVICIUL VAMAL AL RM
Incasati de la: SERVICIUL VAMAL AL RM
Prin: PRAPORȘCIC ION
Banca beneficiara: Banca de Economii S.A. fil. nr. 1
Chisinau
In baza doc. PASAPORT A 2519616 DIN 27.07.2006
C/F 0991307242643
Continutul operatiunii: DEPUNEA CONT GARANTIA VAMA-SCRISOAREA DE GARANTIE

Cod. fiscal: 1003600002549
Cont. benef: 22736014981
Cont. trezor
Cod. operat.:
Cod. bancii: BFCOMD0600
beneficiare:

Curs oficial: Curs tranzac:

Simb. operat.	Debit nr. contului	Credit nr. contului	SUMA în cifre
			ÎN VALUTA ÎN LEI
12	100163149821	18617314986	30616.00

Suma: Treizeci Mii Sase Sute Sasesprezece MIL. 00 bani

Depunator: [Signature]
Casier: [Signature]

Executor: [Signature]

RES#119100/19.07.2007

La Cahul, "drumul de fier" trece peste dreptul la proprietate

Sute de persoane din raionul Cahul sunt revoltate de felul în care se desfășoară construcția tronsonului de cale ferată ce va uni orașul Cahul cu Terminalul petrolier Giurgiulești. Revolta oamenilor este provocată de faptul că acest nou segment de cale ferată va trece prin curțile și grădinile lor, iar unii, în general, vor rămâne fără case, acestea urmând a fi demolate. Toate aceste lucruri se întâmplă fără ca statul sau firma care construiește tronsonul respectiv să fi negociat despăgubirea proprietarilor afectați de acest proiect. Ei spun că le este încălcat în mod flagrant dreptul la proprietate privată. "Cum este respectat dreptul la proprietate privată în Republica Moldova, dacă ne trezim cu buldozere în grădinile noastre fără ca să fim anunțați?"

Potrivit autorităților centrale, pentru a face posibilă construcția tronsonului de cale ferată Cahul-Giurgiulești vor trebui să fie demolate 7 case de locuit, două stadioane și mai multe clădiri auxiliare. Cu asta însă nu sunt de acord autoritățile locale, care se opun demolării caselor oamenilor. Președintele raionului Cahul, Gheorghe Vasilache, a declarat pentru „Dreptul Meu” că inițial, conform calculelor proiectanților tronsonului, urmau să fie demolate peste o sută de case. Dar, după ce el și primarii din localitățile afectate de construcția drumului de fier au mers în teritoriu, împreună cu proiectanții și constructorul principal al acestui tronson,

Gheorghe Vasilache

s-a găsit modalitatea de a devia traseul viitoarei căi ferate, astfel ca să fie demolată doar o singură casă, urmând ca proprietarul ei să fie despăgubit. „Ideea construcției acestui tronson de cale ferată nu a fost bine gândită de la bun început. Trebuia, mai întâi de toate, să fie consultată opinia persoanelor care vor avea de suferit în urma acestei construcții, mai ales că se putea găsi o altă modalitate de a construi acest tronson. Nu au avut loc niciun fel de negocieri cu autoritățile publice locale sau cu oamenii din regiune”, a spus Gheorghe Vasilache.

Președintele raionului Cahul susține că în cazul unor astfel de proiecte trebuie să se țină cont, neapărat, de opinia populației și să fie protejat dreptul la proprietate privată. „Misiunea noastră este să-i împăcăm pe toți oamenii care vor fi afectați direct de construcția acestui tronson. Trebuie să se negocieze într-un mod cât mai democratic cu acești oameni și să li se acorde despăgubiri în cel mai avantajos mod – să li se ofere un lot de pământ în alt loc ori un preț de piață pentru terenul pierdut. Oricum, acest lucru trebuie să aibă loc numai cu acordul persoanei vizate, deoarece ultimul cuvânt îl spune proprietarul”, a mai afirmat Gheorghe Vasilache.

Oamenii sunt derutați de faptul că nu știu cum ar trebui să negocieze în astfel de cazuri. Ei sunt prost informați privitor la dreptul lor la proprietate privată. Mulți dintre ei ne-au spus că se tem că ar putea fi înșelați de către autorități.

Din spusele mai multor localnici din satul Colibași (unul dintre cele 10 sate intersectate de preonizata cale ferată), până în prezent, nimeni nu i-a anunțat despre faptul că acest tronson va trece chiar prin grădinile lor și chiar în imediata apropiere de casele lor. În prezent, lucrările de construcție a acestui tronson de cale ferată au ajuns în satul

asta nu înseamnă că le voi permite să-mi distrugă întreaga grădină și, totodată, nu voi accepta nicio sumă de bani în locul terenului pierdut, deoarece am de crescut trei copii”, ne-a spus localnicul nemulțumit.

Ion Gogoi

Unii locuitori din Colibași ne-au spus că în sat au venit mai multe persoane, propunându-le pentru fiecare 0,1 hectare pierdute câte 700 de lei, fapt ce le-a stârnit indignare și le-a alimentat îngrijorările că vor fi înșelați de către autoritățile centrale.

Colibași, iar primul om care va avea de suferit de pe urma lor este Ion Gogoi, care deține un lot de pământ la marginea satului. Traseul va trebui să treacă prin grădina sa, urmând ca buldozerele să-i distrugă producția agricolă. „Le-am propus reprezentanților Căii Ferate a Moldovei să le dau partea de jos a grădinii mele, 0,30 hectare din totalul de 0,6 hectare. Pentru asta, am cerut să mi se ofere un alt lot, care se află în imediata apropiere de grădină. Bineînțeles că am insistat și asupra unor despăgubiri pentru producția compromisă de construcții. Adică, am încercat să abordez problema într-un mod constructiv. Dar

Comentariul juristului

Exproprierea poate fi efectuată doar în baza legii

În cazul lucrărilor de utilitate publică de interes național, Parlamentul trebuie să adopte o hotărâre în acest sens. Altfel, s-ar putea repeta situația ca și în cazul lucrărilor de construcție a tronsonului de cale ferată Revaca – Căinari. Atunci tot nu a fost adoptată o astfel de hotărâre. În consecință, nu a fost respectată procedura de expropriere. În urma acestei nedreptăți au avut de suferit mai mulți localnici din orașul Sângera.

În cazul tronsonului de cale ferată Cahul-Giurgiulești ar fi trebuit adoptată, mai întâi, o hotărâre de Parlament prin care să fie delimitat clar locul pe unde va trece calea ferată, conform planului aprobat de reprezentanții Căii Ferate Moldova. Totodată, ar trebui să fie anunțate persoanele care sunt proprietari de terenuri și să li se spună care este prețul de expropriere, conform legii cu pri-

vire la prețuri normative de cumpărare-vânzare. Proprietarul, dacă nu este de acord, înaintează o preîntâmpinare prin care anunță că el nu este de acord cu suma pe care i-o propune Guvernul, deoarece prețul pe piață este mult mai mare sau invocă alte motive.

Dacă există legea cu privire la exproprierea pentru proprietate publică, atunci ar trebui să existe și procedura de înștiințare a exproprierii, în care să fie menționat că această construcție va afecta proprietatea unei persoane. Prin aceasta se asigură dreptul la informare, pentru că proprietarul poate să facă cunoștință cu planul stabil și să vadă cum îi afectează proprietatea. Proprietarul însă poate să invoce diferite cerințe, adică să fie despăgubit în forma convenabilă lui. Și această despăgubire trebuie să fie, potrivit legii, „dreaptă și prealabilă”. Înainte de construcția tronsonului, populația

Alexandru POSTICĂ,
PROMO-LEX

trebuia să fie consultată prin sondaj. În mod sigur că, în urma desfășurării lucrărilor de construcție a tronsonului de cale ferată Cahul-Giurgiulești, vor fi depuse multe cereri în instanțele de judecată, în care va fi invocată nerespectarea dreptului la proprietate.

Legea Republicii Moldova privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică

Articolul 8, Publicitatea declarării utilității publice

Declararea utilității publice se face numai după efectuarea unei cercetări prealabile și numai în cazul în care există toate condițiile pentru expropriere, prevăzute de lege.

Articolul 7, Cercetarea prealabilă

1. Actul de declarare a utilității publice de interes național și de interes local se aduce la cunoștința publică prin afișare la sediul consiliului local în a cărui rază este situat obiectul exproprierii și prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

2. Proprietarul obiectului exproprierii este informat în scris despre propunerea de expropriere de către organul care face această propunere și este în drept să-și dea consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă.

Articolul 16, Plata despăgubirilor și punerea în posesiune a expropriatului

1. Expropriatul poate face întâmpinarea împotriva propunerii de expropriere.

3. Organul care a făcut propunerea de expropriere va înregistra întâmpinarea și va consemna propunerea de despăgubire și alte pretenții ale proprietarului sau ale titularilor de alte drepturi reale asupra obiectului exproprierii.

Articolul 10, Înaintarea întâmpinării împotriva propunerii de expropriere

2. Punerea în posesiune asupra terenurilor cultivate se va face numai după ce recolta a fost strânsă, cu excepția cazului în care în valoarea despăgubirii a fost cuprinsă și valoarea recoltei nestrânse.

Articolul 13, Dispozițiile de procedură

1. În cazul în care părțile nu ajung la un acord asupra exproprierii în modul stabilit, exproprierea pentru cauza de utilitate publică nu poate fi făcută decât prin hotărâre judecătorească cu dreptă și prealabilă despăgubire.

3. Expropriatorul este în drept să renunțe la expropriere, inclusiv în cazul hotărârii definitive a instanței de judecată privitoare la despăgubire dacă aceasta din urmă nu s-a efectuat. Expropriatul, în acest caz, are dreptul să ceară despăgubirea prejudiciului cauzat.

Articolul 20, Dreptul de retenție

Expropriatul poate reține obiectul exproprierii până la data primirii despăgubirii ce i se cuvine și va efectua cheltuielile necesare până se va asigura folosirea obiectului la destinație.

1. Persoanele handicapate beneficiază de o protecție specială din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele condiții normale de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire și de integrare socială.

2. Nimeni nu poate fi supus niciunui tratament medical forțat, decât în cazurile prevăzute de lege.

Articolul 51, Constituția Republicii Moldova

ȘI TU POȚI

Centrul „Motivație”, un pas spre o viață independentă

Centrul pentru Viață Independentă „Motivație” este unul dintre puținele exemple fericite de protecție a drepturilor persoanelor cu handicap fizic. Fondatorii lui, persoane cu dizabilități fizice locomotorii, în special utilizatori de scaune cu rotile, au gândit și au reușit să înființeze în 2002 o instituție care să acorde sprijin și ajutor tuturor invalizilor fixați în scaunele cu rotile care își doresc o viață independentă. Mai mult, ei, câțiva utilizatori de scaune cu rotile, au reușit cu propriile forțe să amenajeze și să adapteze o casă din Vadul lui Vodă pentru necesitățile centrului. Prin ceea ce au făcut, fondatorii Centrului „Motivație” au reușit să demonstreze că utilizatorii de scaune cu rotile pot avea o viață independentă.

Programul Centrului are ca scop instruirea persoanelor cu handicap, obținerea de către acestea a unor abilități necesare pentru un mod de viață cât mai independent. „Mulți dintre copiii cu dizabilități sunt închiși în sine, retrași, străini de societatea semenilor lor. Ideea pro-

bilități pentru a putea duce un mod de viață independent sau pentru a instrui alte persoane cu probleme locomotorii. „Noi nu punem accent pe aspectul medical, ci pe cel social. Scopul nostru este să-i convingem pe acei din scaunele cu rotile că viața continuă și că societatea trebuie

movată de noi este că persoanele cu dizabilități fizice sunt oameni ca toți ceilalți, care pot trăi alături de acei care sunt sănătoși, care au dreptul la viață, la muncă și la familie”, a spus Ivan Cernii, chinetoterapeut, antrenor de baschet la Centrul pentru Viață Independentă „Motivație”.

Potriviți lui Ivan Cernii, beneficiarii Centrului sunt utilizatori de scaune cu rotile din toată țara. Ideea promovată de Centrul „Motivație” este pregătirea persoanelor cu diza-

să-i primească așa cum sunt, pentru că și ei pot fi de folos societății, pot contribui la bunăstarea ei. Activitatea fizică îi ajută pe acești oameni să depășească barierele psihologice, să fie sănătoși spiritual, să se simtă utili”, ne-a mai spus Ivan Cernii. În Republica Moldova există mai multe centre guvernamentale și ONG care prestează servicii medicale. Puține dintre ele însă sunt axate pe problemele sociale.

Centrul „Motivație” le oferă

beneficiarilor cele mai simple, dar foarte necesare, recomandări și sfaturi practice, cum ar fi scutul din pat, baia, toaleta, spălătul vaselor, menajul în casă, adică la Centrul ei învață niște deprinderi care îi vor ajuta în viață.

Din anul 2005 până în prezent, doar din Chișinău, la Centru au fost instruite peste 350 de persoane.

Centrul „Motivație” mai prestează servicii și voluntarilor care au grijă de utilizatorii de scaune cu rotile. Anul trecut, rețeaua de voluntari era formată din 54 de

persoane care s-au implicat în unul din proiectele Centrului – „Suport pentru părinți”.

Sportul este una dintre activitățile de bază ale Centrului „Motivație”. Aici a fost creată o echipă de baschet, din care fac parte mai mulți utilizatori de scaune cu rotile. Acum echipa se pregătește să participe, în toamnă, la Campionatul internațional la baschet pentru persoanele cu dizabilități fizice. Grație eforturilor Centrului „Motivație”, Republica Moldova participă pentru prima dată la un astfel de turneu.

Petru, 28 de ani:

Este foarte greu să nu faci nimic

După accidentul care mi-a schimbat total viața acum 5 ani, am rămas imobilizat. Acasă am stat pesimist și fără poftă de viață toată ziua cu ochii în televizor. Când am venit aici, mi-a fost greu să revin la activități fizice, pentru că stând în pat mai tare obosești, apoi crește tensiunea, apar alte boli. Iar aici e totul altfel, înveți lucruri noi, utile, care te fac mai optimist și îți dau poftă de viață.

Vitalie:

Toți avem dreptul la viață

Am venit la Centrul „Motivație” retras de lume. Aici am văzut că mai sunt oameni ca mine, că pot să comunic cu ei și că nu sunt inferior persoanelor care merg pe propriile picioare. Și un utilizator de scaun cu rotile poate să-și poarte de grijă, să conducă mașina, să facă sport, să întemeieze o familie. Toți avem dreptul la viață.

Tudor ONOFREI, instructor, utilizator de scaun cu rotile, 22 de ani:

Dădăcindu-ne, părinții fac o mare greșală

La Centrul „Motivație” învățăm să ducem un mod sănătos de viață. Realizăm niște lucruri pe care nu le fac nici oamenii fără deficiențe fizice. Datorită acestui Centru, am reușit să depășesc multe obstacole. Scopul nostru

este să fim în rând cu toți oamenii. Înainte de a deveni instructor, când venisem pentru prima oară aici, mi-a fost foarte greu să mă împrietenesc cu cei din jur și să lucrez în grup. Dar am învățat să găsec limbă comună

cu persoane cu caractere diferite. Părinții fac o mare greșală interzicându-ne să ducem un mod de viață sănătos, dădăcindu-ne. Părinții fac asta din dragoste pentru copii, dar nu au un comportament corect față de ei, îi intimidează și îi fac să se simtă neputincioși.

Cunosc băieți cu dizabilități care pentru prima dată în viață au curățat cartofi, au spălat vase și au gătit anume aici. Acum acești oameni au devenit bucătari în familiile lor, pot să-și ajute familia, sunt membri cu drepturi, dar și cu obligații, nu o povară. În prezent, lumea din jur, membrii familiilor lor se uită altfel la ei.

Suntem ca o familie, împărțim responsabilitățile între noi. După ce ne-am trezit, ne facem toaleta de dimineață, ne facem paturile, apoi facem curățenie în odaie, doi mătură, doi spală pe jos, doi pregătesc dejunul. După asta, începem antrenamentele. Avem și activități distractive, cântăm karaoke, spunem bancuri, ieșim la aer, iar baschetul este totuși cea mai interesantă activitate pentru noi, pentru că jucăm în grup și, fiind activi, nu mai suntem pesimiști, iar timpul trece mai ușor.

este să fim în rând cu toți oamenii. Înainte de a deveni instructor, când venisem pentru prima oară aici, mi-a fost foarte greu să mă împrietenesc cu cei din jur și să lucrez în grup. Dar am învățat să găsec limbă comună

1. Statele părți recunosc că pentru copiii handicapați fizic și mental trebuie să se asigure o viață plină și decentă, în condiții care să le garanteze respectarea demnităților, să le favorizeze autonomia și să le faciliteze participarea lor activă la viața colectivității.

2. Statele părți recunosc dreptul copiilor handicapați de a beneficia de îngrijiri speciale și încurajează și asigură, în măsura resurselor disponibile, la cerere, copiilor handicapați care îndeplinesc condițiile prevăzute și celor care îi au în grijă, un ajutor adaptat situației copilului și situației părinților sau a celor cărora le este încredințat.

3. Recunoscând nevoile speciale ale copiilor handicapați, ajutorul furnizat conform paragrafului 2 al prezentului articol va fi gratuit de fiecare dată când este posibil, ținând cont de resursele financiare ale părinților lor sau ale celor cărora le este încredințat copilul, și el este astfel conceput ca cei handicapați să aibă efectiv acces la educație, la formare, la îngrijirea sănătății, la reeducare, la pregătire pentru angajare în muncă, la activități recreative și vor beneficia de aceste servicii de o manieră corespunzătoare care să asigure o integrare socială cât se poate de completă și o dezvoltare individuală, incluzând dezvoltarea lor culturală și spirituală.

Articolul 23, Convenția ONU cu privire la drepturile copilului

Fiecare om are dreptul la un mediu înconjurător nepriemnic din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și la produse alimentare și obiecte de uz casnic inofensive.

Statul garantează fiecărui om dreptul la accesul liber și la răspândirea informațiilor veridice privitoare la starea mediului natural, la condițiile de viață și de muncă, la calitatea produselor alimentare și a obiectelor de uz casnic.

Tănuirea sau falsificarea informațiilor despre factorii ce sunt în detrimentul sănătății oamenilor se interzice prin lege.

Articolul 37, Constituția Republicii Moldova

LOCUITORILOR DIN TOHATIN LI SE ÎNCALCĂ DREPTUL LA UN MEDIU SĂNĂTOS

Peste 40 de case au fost afectate de alunecările de teren

Timp de doi ani peste 40 de case de locuit din comuna Tohatin, municipiul Chișinău, au fost deteriorate de alunecările de teren. Alunecările au afectat o suprafață de peste 5 ha. Alte zeci de gospodării sunt în calea pericolului. Până în prezent, nici autoritățile locale, nici cele centrale nu au întreprins nimic pentru a stopa alunecările de teren.

Pământul a început „să fugă” de sub picioarele oamenilor din comuna Tohatin în anii 2004 - 2005, când au căzut precipitații abundente. Au fost afectați locuitorii a trei sate din cadrul acestei comune: Tohatin, Cheluitor, Buneț. Cel mai mult au avut de suferit cei din partea nord-vestică a comunei, a căror case erau situate la 100 de metri de focar.

Cei 3 000 de copaci sădiți în perioada 2004 - 2005 nu au rezistat alunecărilor de teren. În prezent, mulți copaci din pădurea de lângă comună stau să se prăbușească. Din motive de securitate, acum doi ani a fost tăiată o parte din pădure. Și stâlpii de electricitate de la marginea comunei Tohatin au rămas fără cablu. Acesta s-a rupt în timpul stihiei, când pilonii s-au deplasat cu câțiva metri.

Localnicii spun că în Tohatin au venit mai multe comisii, fostul primar general al municipiului Chișinău, funcționari de la Guvern ca să analizeze problema alunecărilor de teren. La un an după producerea primelor alunecări de teren, în primăvara lui 2006, Consiliul Municipal a alocat 450 de mii de lei, din care 260 de mii de lei au fost preconizați pentru cercetările geologice, care au fost realizate de IPROCUM, „Acvaproiect” și Asociația de stat de producție pentru explorări geologice. Chiar și astăzi localnicii găsesc cu ușurință sondele făcute de către geologi, ei însă nu știu care sunt rezultatele acestor cercetări.

„Mi-e teamă că într-o zi ne vom pomeni fără casă”

Pentru că alunecările de teren pun în pericol orice construcție, cei din zona afectată nu vor să-și mai facă o locuință nouă și nici să mai construiască ceva pe lângă casă. Totodată, ei nu spun că nu au de gând să plece în altă parte, deși trăiesc în fiecare zi cu frica de a rămâne pe drumuri. „Am făcut reparație anul trecut, dar în zadar. Pereții casei crapă pe dinafară și înăuntru. Nu ne permitem să facem reparații după fiecare fisură apărută. Nu putem decât să așteptăm ajutor, mai ales de la autorități. Am muncit o viață întregă ca să avem un adăpost, ca să le oferim un viitor celor trei copii pe care îi creștem. Mi-e teamă că într-o zi ne vom pomeni fără

casă”, ne-a mărturisit Elena, locuitoare a comunei Tohatin.

În ciuda alunecărilor de teren, populația în Tohatin este în creștere și aici sunt multe familii tinere. Primăria locală a realizat pentru aceste familii tot ce a putut, proiectând un sector nou pentru construcții individuale, partea nouă a comunei Tohatin, în preajma traseului Cernăuți - Odesa, unde solul nu este afectat. Primăria a repartizat deja toate loturile de pământ - 300 la număr. Asta înseamnă că în cazul în care apar noi cereri, administrația locală trebuie de pe acum să întreprindă măsuri pentru a le satisface.

Amintim că, deși specialiștii în geologie avertizau și acum douăzeci de ani posibile alunecări de teren în Tohatin, autoritățile locale până în anii '90 au oferit loturi pentru construcții individuale.

Localnicii acuză autoritățile publice municipale și centrale

Unul din factorii care sporesc procesul de alunecare a terenurilor în Tohatin este sistemul de canalizare și cel de scurgere a apelor uzate. Cea mai mare parte a țevilor este într-o stare deplorabilă, iar apele curg la vale pe toate străzile. Localnicii acuză SA „Apă-Canal Chișinău” de

indiferență față de problemele clienților săi. În plus, pe străzile comunei, la fiecare 5 metri, sunt fântâni de canalizare fără capac, din care țâșnește apa.

„Avem noroc că iarna trecută a fost blândă, dar vai de capul nostru dacă dă peste noi o toamnă ploioasă, ne-am prăpădit cu toții pe drumuri. Și așa ne sunt crăpate casele, dar autoritățile nu fac nimic ca să repare țevile, să pună capace la fântânile astea, în care cad copii și vite și se traumează. Eu personal am sunat la „Apă-Canal Chișinău”, inginerul de acolo ne-a promis că va comanda capace care vor fi instalate în curând”, a spus Ion Ciurea, unul dintre localnicii a cărui gospodărie este afectată de alunecări.

Solicitat de „Dreptul Meu”, primarul de Tohatin, Sergiu Cebotaru, a declarat că autoritățile publice municipale și centrale sunt principalii vinovați de ceea ce li se întâmplă locuitorilor din această comună. El susține că statul le încalcă dreptul la un mediu sănătos și le îngreunează accesul la informațiile privind calitatea mediului în care aceștia trăiesc. „Problema cea mai mare vine de la autoritățile

Persoanele fizice și juridice răspund pentru daunele pricinuite sănătății și avutului unei persoane, ca urmare a unor contravenții ecologice.

Articolul 37, Constituția Republicii Moldova

publice centrale și municipale, care nu întreprind nimic. M-am adresat cu această problemă de mai multe ori, încă în 2005. De mai bine de un an, Direcția construcțiilor capitale a înaintat fostului Consiliu Municipal un proiect de consolidare a terenului cu un zid de beton, în scopul stopării alunecărilor de teren. Fostul Consiliu Municipal de pe o zi pe alta promitea că totul va fi bine, că va fi înaintat proiectul.

Nici până în prezent nu am văzut acest proiect și nu știu exact ce conține el, despre ce bani și ce fel de lucrări este vorba. Recent m-am adresat șefului Direcției construcțiilor capitale din cadrul Primăriei municipale din Chișinău, Ion Dermenji, care nu mi-a dat nici un răspuns concret la toate aceste întrebări. În consecință, problema noastră a fost pasată de la unul la altul și a rămas nesoluționată”, a spus primarul.

Elena arată cum alunecările vin peste casa ei

Sergiu Cebotaru ne-a spus că primăria nu are bani ca să rezolve problema. Sunt necesari foarte mulți bani. Dacă s-ar apuca primăria să finanțeze lucrările de consolidare a terenului, ar trebui să redirecționeze toți banii destinați pentru grădiniță, școală, cabinet medical etc. spre aceste lucrări. Acest lucru, spune Sergiu Cebotaru, este însă imposibil.

TATIANA ONICA

În fiecare an, suprafața de teren afectată de alunecări crește cu 1 000 ha

Potrivit site-ului Centrului Informațional de Mediu, www.cim.moldova.md, în ultima perioadă, suprafața afectată de alunecările de teren a crescut anual cu 1.000 ha. Cele mai mari suprafețe de terenuri afectate sunt în raioanele Călărași - 3.084 ha, Ungheni - 2.094 ha, Hâncești - 1.364 ha, Strășeni - 1.115 ha, Telenești - 1.176 ha.

Autoritățile „uită” să informeze populația despre problemele de mediu

Populația din Republica Moldova este slab informată privind calitatea mediului înconjurător, iar regulamentele în vigoare nu asigură respectarea deplină a drepturilor cetățenilor de participare la procesul decizional în problemele de mediu. Potrivit raportului de evaluare a Capitolului 5 din Planul Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului (PNADO) „Asigurarea dreptului la un mediu sănătos”, care a fost făcut public în iulie 2007, a scăzut considerabil calitatea Raportului anual privind starea mediului în Republica Moldova, efectuat de către autorități. Potrivit experților, raportul, din an în an, are aceeași structură, nu toate datele pe care le conține sunt veridice și relevante. Experții au recomandat crearea unui Centru național de monitoring și informare ecologică în cadrul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale. Totodată, ei consideră că ministerele și departamentele au obligația, pe site-urile lor, să actualizeze informațiile de care dispun referitoare la calitatea mediului înconjurător, să creeze baze de date privind calitatea principalelor resurse naturale ale Republicii Moldova (aerul, solul, subsolul, apele, pădurile etc.) și modul de utilizare a lor.

Primarul Sergiu Cebotaru

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți
(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele [...] protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Articolul 54, Constituția Republicii Moldova

PRIN LEGEA „CU PRIVIRE LA PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL”

Angajatorii au fost privați de dreptul de a cere informații despre antecedentele penale ale salariaților

La finele lunii iulie a anului curent, în Republica Moldova a intrat în vigoare Legea „Cu privire la protecția datelor cu caracter personal”. Deși este un act legislativ extrem de important pentru domeniul drepturilor omului, mai ales în contextul dezvoltării vertiginoase a tehnologiilor informaționale, puțină lume cunoaște existența lui. Și asta în timp ce respectiva lege vizează, fără excepții, fiecare cetățean al Republicii Moldova.

Astfel, potrivit noii legi, procesarea datelor cu caracter personal (inclusiv colectarea, sistematizarea, păstrarea și transmiterea) poate avea loc doar după obținerea acordului subiectului datelor cu caracter personal. Excepție în acest sens, adică, sistematizarea, colectarea, păstrarea și

protecția drepturilor la inviolabilitatea vieții private, a secretului personal sau familial.

Deținătorii datelor cu caracter personal sunt organele afacerilor interne, organele de stare civilă, instituțiile medicale, avocații, notarii, administrația imobilului etc.

Astfel, în măsura obligațiilor sale, deținătorii datelor cu caracter personal ale cetățenilor devin structurile împuternicite de stat și private: de exemplu, organele afacerilor interne, organele de stare civilă, instituțiile medicale, avocații, notarii, administrația imobilului etc. Protecția in-

- să fie obținute în mod legal și prelucrate corespunzător;

- să fie colectate și înregistrate în scopuri determinate, fără a fi utilizate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri;

- să fie exacte și, după necesitate, actualizate;

- să fie păstrate într-o formă ce permite identificarea subiectului în măsura în care o necesită scopurile pentru care au fost colectate datele.

Subiectul de date cu caracter personal este în drept să-și retragă în orice moment acordul exprimat

Totodată, articolul 7 al legii prevede prelucrarea categoriilor speciale de date cu caracter personal, referitoare la originea rasială sau etnică, convingerile politice, religioase sau de altă natură, datele cu caracter personal privind starea sănătății sau viața sexuală, precum și datele cu caracter personal privind condamnările penale. Prelucrarea datelor cu caracter personal, care fac parte din categoria de date speciale, precum și păstrarea acestora, poate fi efectuată doar cu acordul în scris al subiectului datelor. În lipsa acordului corespunzător al subiectului de date cu caracter personal speciale, informația nu poate fi utilizată în alte scopuri decât cele pentru care este păstrată și nu poate fi divulgată persoanelor terțe.

Un moment important în acest sens este și introducerea prevederii, potrivit căreia subiectul de date cu caracter personal este în drept să-și retragă în orice moment acordul exprimat. Pentru a preveni sporirea nejustificată a sarcinii de lucru a organelor de stat din cauza interpelărilor nejustificate, proiectul de lege asigură neretroactivitatea retragerii acordului.

Scutirea de necesitatea acordului subiectului datelor cu caracter personal este admisă exclusiv în scopuri statistice sau științifice și cercetărilor istorice. Una din garanțiile ce exclud utilizarea în alte scopuri a informațiilor cu caracter personal este prezentarea lor prin prisma anonimatului (adică, depersonalizarea). Depersonalizarea se realizează pe calea excluderii din datele cu caracter personal a unor date ce ar permite identificarea persoanei fizice, atribuindu-le forma de date anonime, care nu pot fi asociate cu persoana identificată.

IOAN STRELICIUC

strumentarul și să introducă o reglementare aspră a metodelor de colectare a datelor cu caracter personal.

Aceasta este o analiză sumară a legii intrate în vigoare la 27 iulie 2007. Bineînțeles că, deoarece este un început, respectivul act juridic are și o serie de lacune, semnalate de către unii deputați în timpul dezbaterilor ce au precedat procesul de votare.

Astfel, potrivit deputatului Vladimir Filat, deși Structura și Regulamentul Centrului național pentru protecția datelor cu caracter personal sunt aprobate de către Parlament, nu sunt respectate recomandările în domeniu, făcute de către Consiliul Europei, fapt remarcat și de experții străini. „Modul în care e prevăzută crearea acestui organ nu oferă niciun fel de garanții că acesta va fi format în timpul apropiat. De asemenea, nu este clară subordonarea lui etc. Acest organ trebuie să aibă funcții, structură, subordonare, stabilită în această lege. Pentru asta nu este nevoie de vreun regulament separat, precum se stipulează în proiect”, a subliniat deputatul Vladimir Filat în cadrul dezbaterilor asupra Legii „Cu privire la protecția datelor cu caracter personal”.

El a mai spus că, în majoritatea statelor europene, aceste autorități (asemănătoare Centrului național pentru protecția datelor cu caracter personal - n. a.) au competențe foarte largi în domeniu.

A fost creat un sistem integru de reglementare a datelor cu caracter personal

Solicitat de noi, directorul Direcției generale dezvoltarea societății informaționale, din cadrul Ministerului Dezvoltării Informaționale, Sergiu Sâtnic, ne-a declarat că Centrul național de protecție a datelor cu caracter personal urmează să fie o instituție independentă de ombudsmeni (avocați parlamentari - n. a.), care va efectua controlul asupra respectării și funcționării prevederilor Legii „Cu privire la protecția datelor cu caracter personal”. Deocamdată, potrivit lui Sergiu Sâtnic, nu se știe care va fi componența și numărul personalului viitorului centru. „De aceste aspecte se va ocupa instituția de a cărei competență va ține crearea Centrului național de protecție a datelor cu caracter personal. Ulterior, când noua structură va deveni funcțională, ea va stabili și pedepsele concrete pentru încălcarea prevederilor Legii „Cu privire la protecția datelor cu caracter personal”. Important este ca, pentru început, să fie aprobată componența conducerii Centrului național de protecție a datelor cu caracter personal”, a precizat Sergiu Sâtnic.

La rândul său, reprezentantul Direcției juridico-normative, din cadrul Ministerului Dezvoltării Informaționale, Lilian Balaur, ne-a declarat că, odată cu aprobarea noii legi, se creează un sistem integru de reglementare a datelor cu caracter personal. Adică, în timp ce legislația existentă anterior proteja bazele de date, acum, prin intermediul legii este protejat și conținutul lor. „Până la adoptarea acestei legi, normele referitoare la protecția datelor cu caracter personal se conțineau în Codul Muncii al Republicii Moldova, Legea „Privind accesul la informație” și în Legea „Cu privire la informatică și la resursele informaționale de stat”. Adoptarea noii legi creează un sistem integral de reglementare a datelor cu caracter personal”, a mai spus Lilian Balaur.

De menționat că scopul urmărit de Ministerul Dezvoltării Informaționale la elaborarea Legii „Cu privire la protecția datelor cu caracter personal” a fost garantarea respectării și asigurarea protecției drepturilor și libertăților persoanei la prelucrarea datelor cu caracter personal, inclusiv

Sergiu SÂTNIC,
directorul Direcției generale dezvoltarea
societății informaționale, din cadrul
Ministerului Dezvoltării Informaționale

formației, care conține date cu caracter personal, trebuie să prezinte pentru toți deținătorii acesteia un proces reglementat în mod riguros, ce previne violarea integrității, veridicității și confidențialității resurselor informaționale a oricărei organizații, unde acestea sunt acumulate, indiferent de forma juridico-organizatorică și tipul proprietății instituției.

Prin urmare, acțiunea Legii „Cu privire la protecția datelor cu caracter personal” (articolul 2) se extinde asupra relațiilor ce apar la procesarea datelor cu caracter personal, efectuată de către persoanele juridice și fizice cu utilizarea mijloacelor automatizate sau fără utilizarea unor astfel de mijloace, pe teritoriul Republicii Moldova precum și în afara teritoriului Republicii Moldova. De asemenea, în articolul 2 sunt prevăzute relațiile asupra cărora acțiunea prezentei legi nu se extinde.

Articolul 5 al aceleiași legi stabilește „principiile protecției datelor”, adică a datelor cu caracter personal, care trebuie:

Vladimir FILAT,
deputat în Parlamentul Republicii Moldova

transmiterea datelor cu caracter personal fără obținerea acordului subiectului datelor cu caracter personal, pot fi cazurile când procesarea acestor date este necesară pentru protejarea vieții și sănătății individului (subiectului datelor cu caracter personal). Important este că prevederile noii legi stipulează că, în momentul angajării la serviciu, persoanei nu i se pot cere informații, de exemplu, despre antecedente penale, confesiunea religioasă ori starea sănătății.

Legea va influența, în primul rând, activitatea companiilor și subdiviziunilor de cercetare și de marketing

Pe lângă restricțiile stricte privind colectarea informației personale, noua lege prevede restricții și mai mari privind răspândirea ei. Sistemul informațional al oricărei instituții sau companii, unde sunt păstrate datele cu caracter personal colectate, trebuie să urmeze procedura de înregistrare la organul de control - Centrul național de protecție a datelor cu caracter personal, care urmează să creeze Registrul deținătorilor datelor cu caracter personal. Centrul național de protecție a datelor cu caracter personal va fi o instituție independentă, care va monitoriza respectarea prevederilor Legii „Cu privire la protecția datelor cu caracter personal”.

Din punctul de vedere practic însă, legea va influența, în primul rând, potrivit specialiștilor în drept, activitatea companiilor și subdiviziunilor de cercetare și de marketing, care se ocupă de chestionare și alte modalități de colectare a datelor. Acestea vor fi nevoite să-și limiteze in-

DREPTUL LA REPLICĂ

În numărul trecut al publicației „Dreptul Meu”, la rubrica „Scrisoarea ediției”, am publicat o scrisoare parvenită la redacție cu privire la un caz ce a avut loc în raionul Hâncești. Cazul prezentat în scrisoare se referea la un tânăr, pe nume Cornei Iurie, din satul Horjești, raionul Hâncești, care, deși era inapt de a satisface serviciul militar, din neatenția reprezentanților comisiei medicale, a fost încorporat în armată. Ulterior, după mai multe demersuri efectuate de mama tânărului, acesta a fost eliberat, fiind diagnosticat cu „pielonifrită cronică bilaterală în remisie incompletă”, ceea ce îl absolvea de obligativitatea efectuării serviciului militar. Ținând cont de faptul că în articolul cu pricina lipsea poziția autorităților din cadrul Comisariatului militar Hâncești, vă prezentăm în continuare replica comandantului Centrului militar al raionului Hâncești, Pavel Lupu.

Referitor la articolul despre Cornei Iurie din satul Horjești, raionul Hâncești, și scrisoarea mamei acestuia, ambele publicate în ziarul „Dreptul Meu”, ediția din 25 iulie 2007, consider că ele conțin afirmații care nu corespund realității. Ca militar, comandant al Centrului militar din raionul Hâncești, consider că este necesar de a folosi dreptul la replică, în care voi expune situația reală care este contrară celei din articol, un articol scris cu rea-voință care discreditează pe nedrept Forțele Armate ale Republicii Moldova, demnitățile și imaginea mea.

Conform art. 57 din Constituția Republicii Moldova, apărarea Patriei este un drept și o datorie sfântă a oricărui bărbat din Republica Moldova. La vârsta de 18 ani, toți recruții sunt obligați să se prezinte la Centrele Militare pentru a fi încorporați, amânați sau scutiți de serviciul militar. Recrutul Cornei Iurie Ion, a. n. 1988, s-a prezentat la comisia medico-militară de încorporare pe data de 17 aprilie 2007. În timpul trecerii comisiei, el a invocat faptul că are probleme cu genunchii, dar până atunci nu s-a adresat la nici un medic. Medicul-chirurg i-a dat îndreptare și recrutul a efectuat rengenografa genunchilor. Conform rengenografe nr. 1456, din 18 aprilie 2007, schimbări ale oaselor nu s-au determinat. Comisia medico-militară de încorporare, creată prin decizia Consiliului raional Hâncești din 22 martie 2007, a considerat că recrutul Cornei Iurie Ion este apt pentru serviciul militar (GL-2) și corespunde cerințelor de a fi încorporat, primind ordin de chemare pe 07.05.2007 și fiind predestinat în trupele de carabinieri. Accentuez faptul că hotărârea de încorporare a fost luată de comisia medico-militară de

25 iulie 2007 7 DREPTUL MEU

Alarmant

SCRISOAREA CITITORULUI
Fiul meu bolnav a fost încorporat în armată

Vă scriu o mamă îndurerată. Nici nu știu cum să mă exprim ca să mă înțelegi corect. Am decis să scriu la ziarul „Dreptul meu” atunci când am văzut că, destul de des, au apărut la mai multe instanțe, nu mi s-a făcut dreptate. Mă numesc Cornei Larisa și locuiesc în satul Herjăuți, raionul Hâncești. Durerea mea este...

ȘI TU POȚI

DUPĂ O LUPTĂ CRÂNCENĂ

Recrutul invalid a primit livretul militar de la persoana care l-a nedreptățit...

Iurie Cornei din satul Herjăuți, raionul Hâncești, a reușit să scape de calvarul serviciului militar, demonstrând că este invalid de gradul I și că a fost încorporat ilegal într-o unitate de carabinieri pe 7 mai 2007.

încorporare, care este formată din militari, reprezentanți ai autorităților publice locale de nivelul II și medici, dar nu de mine personal, în calitate de comandant al Centrului Militar, cum este prezentat în articolul și în scrisoarea mamei recrutului, doamna Cornei Larisa Ion. De altfel, această doamnă a întreprins diferite măsuri, unele chiar ilegale, ca fiul său să nu fie încorporat în Forțele Armate ale Republicii Moldova. A recurs la amenințări directe, a afirmat fals că fiul ei este invalid de gradul I, fapt care nu poate fi demonstrat, deoarece nici ea nici fiul său nu au prezentat comisiei medico-militare, nici un act de la CEMV, care ar fi certificat acest fapt. Ulterior, la

18 iunie 2007, comisia medico-militară de pe lângă DTC al MAI l-a supus expertizei medicale pe ostașul Cornei, fiind diagnosticat cu boala „pielonifrită cronică bilaterală în remisie incompletă”, fiind declarat inapt pentru serviciul militar și nicicum invalid de gradul I, ca urmare a problemelor fizice de la genunchi. Menționez faptul că la comisia medico-militară de încorporare n-a depus plângere referitor la rimi-chi, de aceea boala respectivă nu a fost depistată în Unitatea Militară, în rezultatul examinării medicale mai amănunțite.

Pavel LUPU, comandantul Centrului militar al raionului Hâncești

SCRISOAREA CITITORULUI

Deși a fost la un pas de moarte, soțul meu a fost nedreptățit de instanță

Vă scrie Valentina Badiu din satul Talmaz, raionul Ștefan-Vodă. Am citit reportajele din publicația „Dreptul meu” și acum a venit rândul meu să mă adresez dumneavoastră după ajutor sau după un sfat. În luna septembrie 2005, soțul meu, Badiu Constantin, a adus la canton căruța paznicului casei pădurarului, aflată în pădurea din imediata apropiere a satului, și a rămas să se odihnească la umbra unui copac. Frații Semion și Filip Mânăscurtă, consăteni de-ai noștri, erau cu vacile la pășcut și ei se lăudaseră anterior că o să-l omoare pe soțul meu. La noi în sat nu este om care să nu fie bătut de acești frați, deoarece fratele mai mare al acestora are grijă să îi scape de la pedeapsă.

Astfel, în acea zi, aceștia și-au lăsat vacile să pască și s-au apropiat de soțul meu, înarmați cu niște ciomege și l-au lovit unde nimereau. Soțul, care dormea, s-a trezit brusc și nu a înțeles ce se întâmplă, dar a simțit dureri peste tot și a constatat că era plin de sânge. Nu avea cu ce să se apere. În timp ce îl loveau, agresorii îl amenințau că nu se opresc până nu îl omoară. Semion îl bătea cu ciomagul, iar Filip turna apă peste el și îl puneau în genunchi să-și ceară iertare. Soțul meu era plin de vânătăi, cu urechea ruptă, capul umflat, iar pe spate nu puteai să pui un deget, deoarece pielea îi era afectată de leziuni. În această stare a fost adus acasă în căruța unor băieți care l-au salvat de la moarte... În aceeași zi, l-am dus la spital pentru a-l interna și i-am cerut șefului de secție să efectueze expertiza medicală pentru a putea prezenta probele poliției. Acesta însă, mi-a spus că doar anchetatorul este în drept să facă acest lucru. Medicul fusese deja „mulțumit” cu brânză de oi, cârlani și ce mai avea prin gospodărie de fratele mai mare a celor care l-au bătut pe soțul meu. În aceste condiții, m-am adresat Procuraturii pentru a obține expertiza medico-legală de la Căușeni, însă medicul de acolo mi-a scris în fișă doar concluziile pe care le-a făcut după semnele pe care le avea pe față soțul meu, fără însă a-l examina mai amănunțit. Într-un final, eu am obținut rezultatele analizelor medicale ale soțului meu, însă anchetatorul a prezentat doar fișa medicală pe care mi-a eliberat-o medicul de la Căușeni și a evitat să accepte fișa care prezenta informații detaliate.

Despre ziua în care urma să aibă loc procesul de judecată nu am fost anunțat și, prin urmare, nu ne-am prezentat în instanță. Am citit doar copia sentinței, în care scria că frații Mânăscurtă l-au lovit de câteva ori cu biciul pe soțul meu, lucru total fals, întrucât există martori care au văzut în ce mod a fost agresat soțul meu și în ce stare era după aceasta. Am cerut șefului judecătoriei să revadă cazul, dar acesta mi-a spus că nu este de competența lui. Am cheltuit foarte mulți bani pentru a-l vindeca pe soțul meu, iar acum nu pot să-mi văd capul de sărăcie. Cine o să-mi întorcă toți acești bani și cine o să-mi ofere posibilitatea să-l reabilitez pe soțul meu, care este practic distrus fizic și moral după acest incident? Eu vreau doar să se facă dreptate, să nu mai rădă lumea de noi, cum se petrece în prezent.

Disperarea mă face să apelez la dumneavoastră pentru a mă îndruma cum să procedez mai departe și cum să obțin dreptate în cazul soțului meu.

Ajutați-mă, vă rog din suflet.

DEOARECE ȘI-A RECUNOSCUT VINA

Mânăscurtă a fost condamnat la 2 ani de închisoare cu suspendare de un an

În urma examinării cazului, extras din arhivă, reprezentanții Judecătoriei Ștefan-Vodă au afirmat că, întrucât Semion Mânăscurtă și-a recunoscut vina, el a fost condamnat la doi ani de închisoare cu termen de suspendare condiționată pentru un an de zile, termen de probă, în baza articolului 90, Cod Penal, pe data de 22 noiembrie 2005. De asemenea, aceleași surse au menționat că din cauză că soluționarea cazului s-a făcut prin acord de recunoaștere, prezența părții vătămate nu era obligatorie.

Opinia specialistului:

Recursul pentru anulare poate fi depus în termen de un an de la descoperirea noilor circumstanțe

Potrivit avocatului Andrei Banari, în cazul în care partea vătămată nu este de acord cu decizia instanței de fond, ea poate să depună, în termen de cinci ani de la pronunțarea deciziei, o cerere de revizuire cu prezentarea de noi probe. Această cerere de revizuire va fi prezentată în cazul în care pot fi demonstrate

ANDREI BANARI, avocat

de către partea vătămată anumite încălcări, comise în cadrul procesului de judecată de către persoanele abilitate, responsabile de dosar. O altă cale prin care această persoană are posibilitatea să-și apere drepturile sale este depunerea unui recurs în anulare. În acest caz, există o soluție mai potrivită. Prin intermediul unei interpelări, partea vătămată poate să prezinte noi probe și să demonstreze noi circumstanțe. Recursul pentru anulare poate fi depus în termen de un an de la descoperirea noilor circumstanțe. Astfel, aceste cereri pot fi depuse în instanța de fond cu anexarea noilor probe, ulterior, vor fi transmise instituțiilor abilitate pentru a fi analizate și pentru a fi luată decizia finală, în funcție de gravitatea cazului.

VIRGINIA ROȘCA

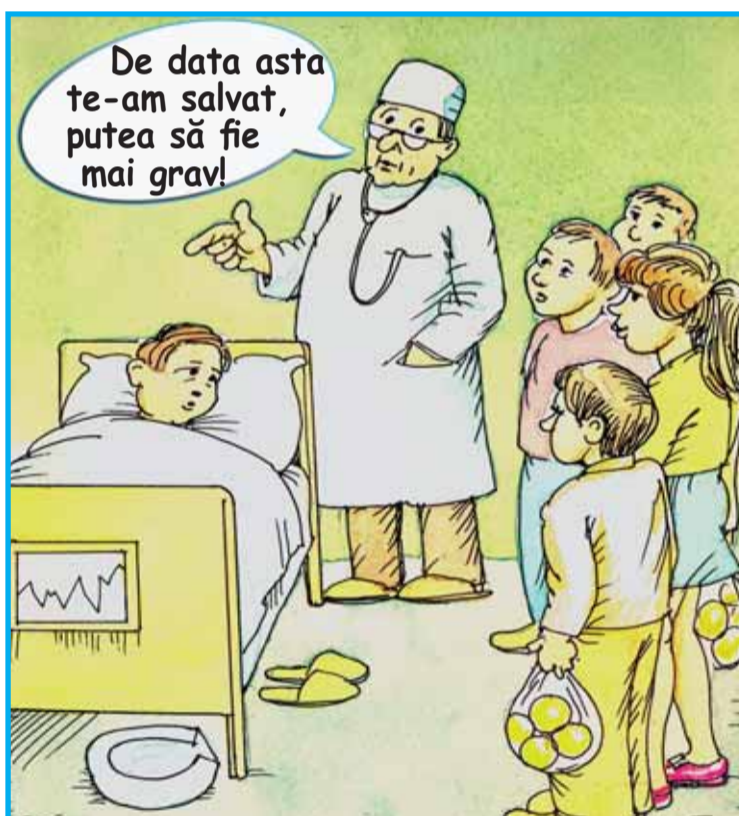
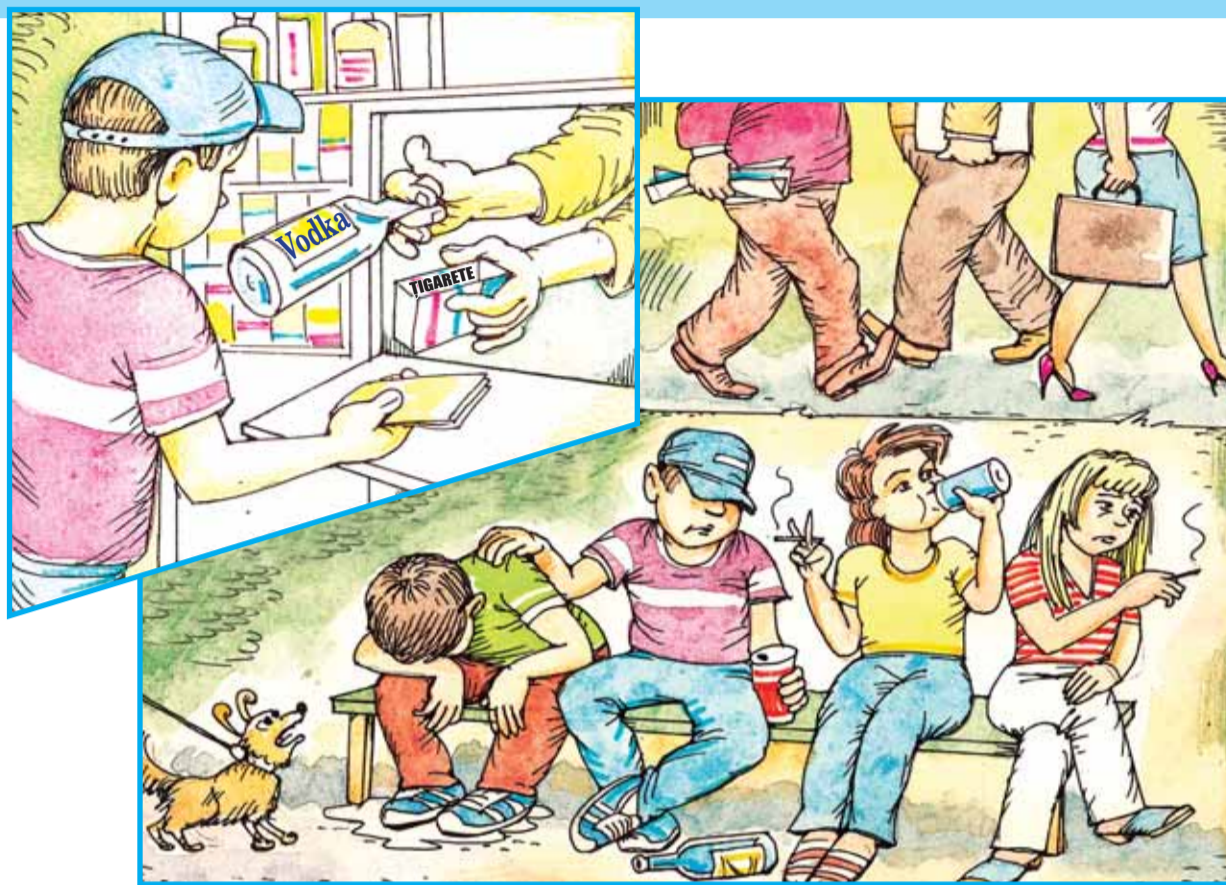
Linia fierbinte a Centrului pentru Drepturile Omului

0 8002 8002

apel gratuit

Copilărie fără tutun și alcool

Articolul 11, Legea Republicii Moldova cu privire la tutun și la produsele din tutun

Stop fumatului și consumului de alcool

Aproape jumătate din copiii cu vârste cuprinse între 11 și 14 ani au consumat cel puțin o dată alcool, se arată într-o cercetare a Organizației Salvați Copiii. Studiul arată că, de multe ori, părinții sunt cei care le dau copiilor prima țigară sau primul pahar de băutură alcoolică. Vârsta medie la care copiii încearcă pentru prima dată tutunul este de peste 12 ani la băieți și de aproape 14 ani la fete.

Sfârșitul școlii primare (8-11 ani) reprezintă un moment crucial în influențarea deciziilor copilului tău în legătură cu alcoolul și fumatul. Interesele copilului pot fi determinate de ceea ce gândește un grup de prieteni. Învață-ți copilul să spună "NU" fumatului, alcoolului, presiunii și stresului din partea celor de aceeași vârstă.

Efectele consumului excesiv de alcool și fumatului la copii:

- distorsionarea vederii, auzului și a coordonării mișcărilor;
- alterarea percepțiilor și emoțiilor (copiii devin irascibili și neatente);
- judecată defectuoasă, ce poate conduce la accidente, înec sau alte comportamente riscante;
- copii care fumează au șanse mai mari să dezvolte boli pulmonare;
- fumatul în perioada copilăriei determină modificări genetice ireversibile la nivel pulmonar.

Pictor MARGARETA CHIȚCĂȚII